

Αντιλόπη τοῦ Βελγικοῦ Κόγγο

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΓΓΟ

Η ΜΑΪΜΠΑ

Φίλτατέ μοι κ. Σκόκε

ΝΟΜΙΖΕΤΕ δτι ἀρκοῦν δὲ λίγαι σελίδες, καὶ αὐταὶ γραμμέναι ἐν σπουδῇ, διὰ νὰ σχηματίσετε ιδέαν τινὰ περὶ Κόγγου; Εἰνε τόσα ἔδω τὰ θαυμάσια καὶ περιεργα, σᾶς ἀναμένουν τόσαι ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐκπλήξεις, δταν μάλιστα ἀφήνοντες τὴν πρωτεύουσαν προχωρήσετε κατὰ 200 ἢ 300 χιλιόμετρα εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὥστε δὲν θὰ ἥρκουν τόμοι δλόκληροι τοῦ ἀγαπητοῦ Ἡμερολογίου καὶ διὰ νὰ τὰ ἀναφέρῃ τις ἀπλῶς καὶ μόνον. Παραλείπω τοὺς λέοντας καὶ τοὺς πάνθηρας καὶ τὰ ἄλλα ἄγρια ζῷα τῶν δασῶν. Δὲν θὰ σᾶς γράψω διὰ τὰς τρομερὰς φωλεάς τῶν τερμιτῶν, οὔτε διὰ τοὺς μύρμηχας, τοὺς προσβάλλοντας καθ' ὅπον ἀνθρώπους καὶ ζῷα. Δέν θὰ σᾶς περιγράψω τὰ ἀπειρα εἰδη τῶν πτηνῶν ἢ τῶν ζῷων, τὰ σμήνη τῶν ἄγριων ὄρνιθων, τὰς ἀγέλας τῶν ὀνάγρων, τὰς διαφόρους παραλλαγὰς τῆς ἀντιλόπης, τοῦ τραγοταύρου, τῶν ἐλεφάντων καὶ πλείσιων ἄλλων. Ἀφήνω τὸν φοβερὸν ἔχθρὸν τῶν κατοικιδίων ζῷων: τὴν μυῖαν τὴν ὀνομαζούμενην τοὲ-τοὲ καὶ τὴν ἄλλην μυῖαν, ἡτις μεταδίδει τὴν ἀσθένειαν τοῦ ὅπον. Διὰ δὲ τὰ δάση καὶ τοὺς δρυμοὺς καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς βλαστήσεως, διὰ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν μαύρων, χρειάζεται ὅχι μόνον καιρὸς καὶ

μελέτη και ἔκτασις χώρου, ἀλλὰ και παντοδαπαὶ φυσικαὶ γνώσεις, διὰ νὰ παραθέσῃ τις μικράν εἰκόνα τῶν ὅσων συναντᾶ και βλέπει εἰς τὴν ἀγνωστὸν τοῖς πολλοῖς ταῦτην χώραν.

Θὰ περιορισθῶ ὅθεν εἰς τὴν σκιαγραφίαν ἐνὸς περιεργοτάτου πτηνοῦ μόνον, τῆς Μαϊμπᾶ. Οἱ ιθαγενεῖς τὸ ὄνομάζουν Maimba, τὸ ὅποῖον εἰς τὴν γλῶσσαν των σημαίνει ἀγγελιοφόρον. Δὲν γνωρίζω πῶς τὸ λέγει ἡ Ζφολογία. Ἐγὼ ὅμως τὸν ὀνόμασα «προδότην» ἢ — ἀκριβέστερον — καταδότην, ἐξ ὅσων θὰ σᾶς ἀναφέρω περὶ αὐτοῦ. Κατὰ τὸ μέγεθος και τὸν χρωματισμὸν τοῦ πτιλώματος διοιαίζει μὲ τὸν ἴδιον μας σπουργίτην, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὰς ἀρθρώσεις τῶν πτερῶν του φέρει δύο μεγάλα κίτρινα στίγματα, τὰ δὲ κάτωθι τῆς οὐρᾶς πτερὰ εἶνε λευκόφαια. Ὡς πρὸς τὴν τεκνοποίειαν του, κατὰ τοὺς ιθαγενεῖς, ἔχει τὰς αὐτὰς ἔξεις μὲ τὸν κοῦκκον. Δὲν πολυσκοτίζεται δηλαδὴ δι’ ἴδιαν κατοικίαν, διότι μεταβαίνει και γεννᾷ εἰς τὰς φωλεάς ἀλλων πτηνῶν. Τὸ τοιοῦτον ὅμως μοῦ φαίνεται περίεργον, διότι, ἐνῷ δ Μαϊμπᾶ τρώγει ἀποκλειστικῶς μέλι, τὰ μικρά του, ἔως οὐ αὐξήθιοῦν και πτερώσουν, συζοῦν και συντρώγουν μὲ νεοσσοὺς τρεφομένους πολὺ διαφορετικά.

Όπωσδήποτε δ Μαϊμπᾶ εἶνε λίαν περίεργον πτηνόν. Ἀπὸ πρωταρχίας τὴν ἀνὰ τὰ ἀπέραντα δάση περιοδείαν του πρὸς ἀνακάλυψιν κυψελῶν. Εἶνε δ προδότης τῶν μελισσῶν. Ἀνακαλύπτει τὸ ἀσυλόν των, τὴν κυψέλην των, μὲ ἀφάνταστον ἐπιτηδειότητα. Οὐδέποτε ἀπατᾶται. Μόλις τὴν ἀνακαλύψῃ και βεβαιωθῇ, ἀρχίζει ἀλλην φροντίδα. Προσπαθεῖ νὰ εὑρῃ ἀνθρωπον, τὸν πρῶτον γύρφιθαγενῆ, εἰς τὸν ὅποῖον νὰ τοῦ ὑποδείξῃ τὸ εὔρημα. Διὰ τοῦτο και ἀμέσως τοποθετεῖται εἰς τὰ δεξιὰ και ἀριστερὰ τῶν δδῶν δένδρα και ἀναμένει. Μόλις ἀντιληφθῇ μακρόθεν ἀνθρώπους πλησιάζοντας, ἐκρήγνυνται εἰς φωνὰς δσον ἡμπορεῖ δυνατάς. Ἡ φωνὴ του δμοιαίζει μὲ τὸν ἥχον μαχαίρας κρεοπώλου τροχιζομένης ἐπὶ τῆς χαλυβδίνης ράβδου. Οἱ μαῦροι ἐννοοῦν περὶ τίνος πρόκειται και ἀπαντοῦν διὰ σφυρίγματος. Ἐκεῖνος, εἰς τὸ σφύριγμα, προηγεῖται εἰς ἀπόστασιν τριάντα περίπου βημάτων, στρέψων ἐκάστοτε νὰ ἰδῃ ἄν δ μαῦρος τὸν ἀκολουθῆ. Οὕτως δὲν παύει σφυρίζων και βεβαιῶν τὴν παρουσίαν του. Οὕτω συνεννοούμενοι πλησιάζουν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὑρίσκεται τὸ δένδρον, εἰς τὴν ποθητὴν κυψέλην. Ἐκεῖ, μόλις φθάσουν, δ Μαϊμπᾶ διαγράφει πετῶν γύρους τινὰς πέριξ ἀκριβῶς τοῦ ἀναζητουμένου δένδρου, εἰς τὴν κουφάλαν τοῦ ὅποιου ὑπάρχει δ γλυκὺς θησαυρός. Ἄγει τῆς ἴδιαιτέρας αὐτῆς προσπαθείας τοῦ νοήμονος πτηνοῦ, εἶνε δύσκολον εἰς τὸν μαῦρον νὰ ἔχωρίσῃ ποῖον εἶνε τὸ δένδρον. Ἐπὶ τέλους ἡ προδοσία ἡ κατάδοσις συνετελέσθη και ἡ λεηλασία τοῦ μέλιτος ἐπίκειται. Ὁ Μαϊμπᾶ ἐκβάλλει τότε δξεῖς τινας τερετισμούς χαρᾶς, σταματᾷ τὰς πτήσεις του, και καταλαμβάνει θέσιν ἐπὶ κλάδου τίνος ἀνωθεν οὗτως, ὥστε νὰ ἐπισκοπῇ ὅλην τὴν περαιτέρω ἔργασίαν. Κάθηται ἔκει ἥσυχος και ὑπομονητικός, μέχρις οὐ δ μαῦρος ἀποτελειώσῃ

τὸ ἔργον του, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀφήνει κανένα ἐκ τῶν πτερωτῶν του δμογενῶν νὰ πλησιάσῃ. Τοὺς κόπους καὶ τὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς λείας δὲν ἔννοει μὲ κανένα νὰ τοὺς διαμοιράσῃ. 'Ο μαῦρος, μὲ τὸν δαυλὸν ἀναμμένον εἰς τὸ ἔνα χέρι, ὡς μέσον προφυλάξεως κατὰ τῆς ἔξοδου τῶν μελισσῶν, ἔργαζεται μὲ τὸ ἄλλο εὐρύνων τὴν ὁπῆν τορας τῆς παραβιαζομένης κυψέλης. 'Ο Μαϊμπᾶ, δσῳ ἡ ἔργασία τοῦ μαύρου προχωρεῖ, τόσῳ φαίνεται ἀνυπομονῶν νὰ γευθῇ τὸ μετοῦ

Αγριόχοιδος τοῦ Βελγικοῦ Κόγγου

ριδιόν του ἐκ τῆς κλοπῆς. Καὶ ἀρχίζει νὰ ἀνησυχῇ, ὡς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀσηφαγίαν καὶ κακοπιστίαν τῶν μαύρων, οἱ δποῖοι συχνὰ καταβροχθίζουν τὸ μέλι, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθοῦν τὸν προδότην, προσπαθεῖ δὲ διὰ ζωγρῶν πτερυγισμάτων καὶ τερετισμῶν νὰ ὑπενθυμίσῃ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τῆς ἀλληλεγγύης.

"Οταν δὲ Μαϊμπᾶ μάθη συνοικισμόν τινα μαύρων, κρίνει τότε περιττὸν νὰ χρονοτριβῇ καιροφυλακτῶν εἰς τὰ πλάγια τῶν δρόμων πρὸς συνάντησιν διαβάτου. Πετῷ κατ' εύθειαν ἐκεῖ καὶ διαμιων πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν. 'Εάν, ὅταν καραδοκῇ εἰς τοὺς δρόμους, δὲν λαλεῖ τὴν ἀνακάλυψιν. 'Εάν, διαβάτην, ἢ διερχόμενος δὲν τὸν προσέξῃ, δὲν Μαϊμπᾶ συναντήσῃ διαβάτην, ἢ διερχόμενος δὲν τὸν προσέξῃ, δὲν ἀπελπίζεται. Μένει ἐκεῖ ἐπίμονος μέχρι βαθείας νυκτὸς καὶ δὲν ἐπανέρχεται τὴν ἐπιοῦσαν μὲ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπιτύχῃ. Oui dure vinci!"

Οι μαύροι, κατά τὴν παράδοσιν, πιστεύουν δτὶ οἱ Μαϊμπᾶ ἔχουν δμώσει ἐξοντωτικὴν καταδίωξιν κατὰ τῶν μελισσῶν, ἐκδικούμενοι κάποιον πρόγονόν των, κατὰ τοῦ δποίου σμήνη μελισσῶν ἐπετέθησαν καὶ τὸν ἐφόνευσαν διὰ τῶν κέντρων τῶν ἐντὸς αὐτῆς του τῆς φωλεᾶς κτισμένης εἰς τὸ κοίλωμα ἐνὸς δένδρου, τὴν δποίαν κατόπιν διεσκόρπισαν καὶ ἐξηφάνισαν, ἰδρύσασαι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς τὴν ἴδιακήν των κυφέλην. "Εκτοτε, λέγουν, ὥρκισθησαν συστηματικὴν ἐκδίκησιν, καὶ διὰ νὰ ἔχουν τὸν καιρὸν ἀπαύστου καταδίωξεως, δὲν κτίζουν πλέον ἴδιας φωλεᾶς, ἀλλ' ἐκκολάπτουν τὰ ψά

τῶν καὶ κοιτάζουν τοὺς νεοσσούς τῶν εἰς τὰς ξένας.

Τὸ πιθανώτερον δμως εἶνε, δτὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς προδοσίας καὶ τῆς καταστροφῆς δ Μαϊμπᾶ ἐλκύεται δπὸ τοῦ πόθου τοῦ μέλιτος, ἀπὸ τὸ δποῖον δμως ἐνίστε δὲν ἀπολαμβάνει τίποτε, διότι μὲ τὰς κηρήθρας, καὶ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν πτερωτὸν καταδότην μερίδιον. Καὶ δμως δ Μαϊμπᾶ ἐξακολουθεῖ πάντοτε καταδίων τὸ κρησφύγετον τῶν μελισσῶν, εἴτε ἐκδικούμενος τὸν πρόγονόν του εἴτε διαρκῶς χλιδόμενος τὸ μέλι τῶν συγχρόνων του.

(Ἐν Congo, 2 Απριλίου 1914)

ΓΕΩΡΓ. Π. ΖΩΡΔΟΥΜΗΣ

ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΤΥΦΛΟΣ Οἰδίπος δ καθείς μας παιρνει
τὸ μογολάτι ποῦ τυφλὴ κι' αὐτὴ
τοῦ χάραξεν ἡ Μοῖρα. Ποῦ τὸν φέρνει
τὸ μογολάτι ποῦ τυφλὰ πατεῖ;

Τυφλὸς Οἰδίπος στὸ δαβδὶ σκυφτὸς
βαδίζει καὶ βαδίζει, καὶ ζυγώνει,
ποῦ; δὲν θωρεῖ. Καλότυχος αὐτὸς
ποῦ τὸν κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μιὰ Ἀρτιγόνη.

1914)

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ